

HVORDAN NATUREN BLIVER EN VEN

Uddannelsesdebatten, 30.09.2021

*Suna Christensen, antropolog
ph.d., del af No!se, konsulent og
supervisor*

HVORDAN NATUREN BLIVER EN VEN

Antagelse:

Bæredygtighed handler om
forholdet til naturen, og
hvem vi ser os selv som, og
hvad vi ser som meningen
med livet

HVORDAN NATUREN BLIVER EN VEN

Agenda:

Udfordringen: Et ekskluderende natursyn

Inspiration: Rensdyrjægeres natursensitive opdragelsespraksisser

Spor: Hvis naturen var et barn udenfor fællesskabet, hvilke ideer til indsatser ville det så give?

UDFORDRINGEN

I en industriel/vestlig kultur ses natur som resource for menneskers behov (objekt)

Industrielle værdier knyttet til økonomisk vækst dominerer

Mennesker mister forståelse for sammenhænge – når jeg køber nyt tøj, hvad betyder det så for naturen?

von Gerhard Mester

UDFORDRINGEN

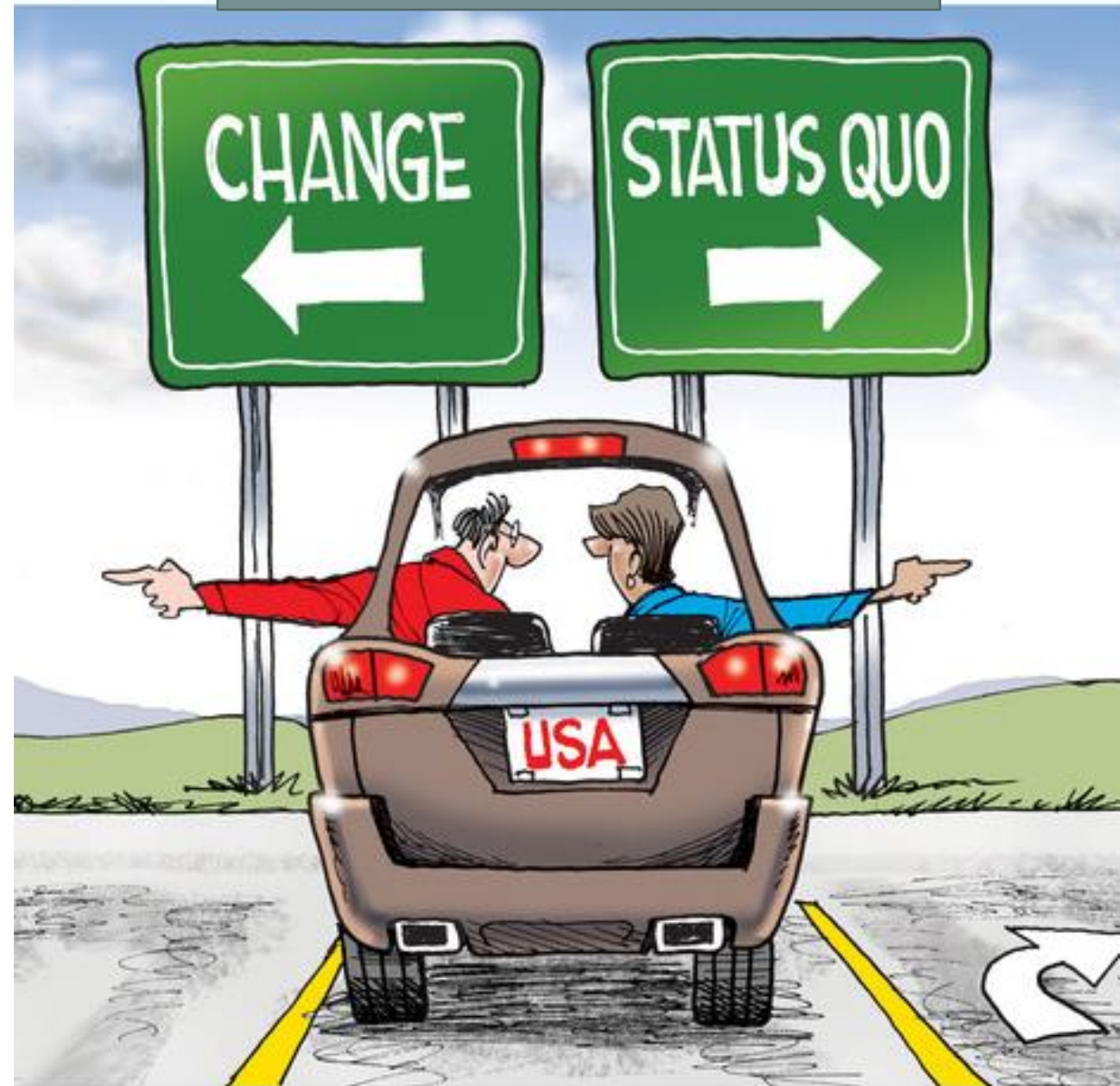
Dilemma: Vi kan ikke give børn og unge ansvaret for klodens fremtid, og vi kan heller ikke lade være.

Det handler om regulering

Elever skal lære at vælge hvilken vej de vil vælge; om de vil bruge deres viden og færdigheder til skade eller gavn for klimaet

Bæredygtighedsfremmende værdier giver unger et kompas til regulering – dilemmaet er, at de skal lære at se afsavn som en mulighed, samt lære at kunne forhold sig kreativt og bevidst til klimaudfordringer

HVORDAN NATUREN BLIVER VEN

Før var uddannelse svaret på en krise kendetegnet ved fattigdom og stilstand. Uddannelse gav vækst og social mobilitet. Uddannelse gav viden og færdigheder til at sætte sig ud over tid og sted og magte verden

I dag skal uddannelse svare på effekterne af vækst, der er løbet løbsk. Vi har brug for uddannelse og dannelse, der hjælper os med at stoppe op og (gen)skabe balancen mellem mennesker og natur

FELTARBEJDE PÅ JAGTBOPLADS, SOM REGNES FOR KULTURELT 'HOTSPOT' FOR LÆRING OM INUIT IDENTITET OG KULTURELLE RØDDER

(RAPPORT FRA SELVSTYRET, 2010)

PERSPEKTIVSKIFTE: HVORDAN BLIVER NATUREN EN VEN

- <https://www.youtube.com/watch?v=WmVLcj-XKnM>

ANGUJAARTORFIK: “STEDET, VI VENDER TILBAGE TIL”

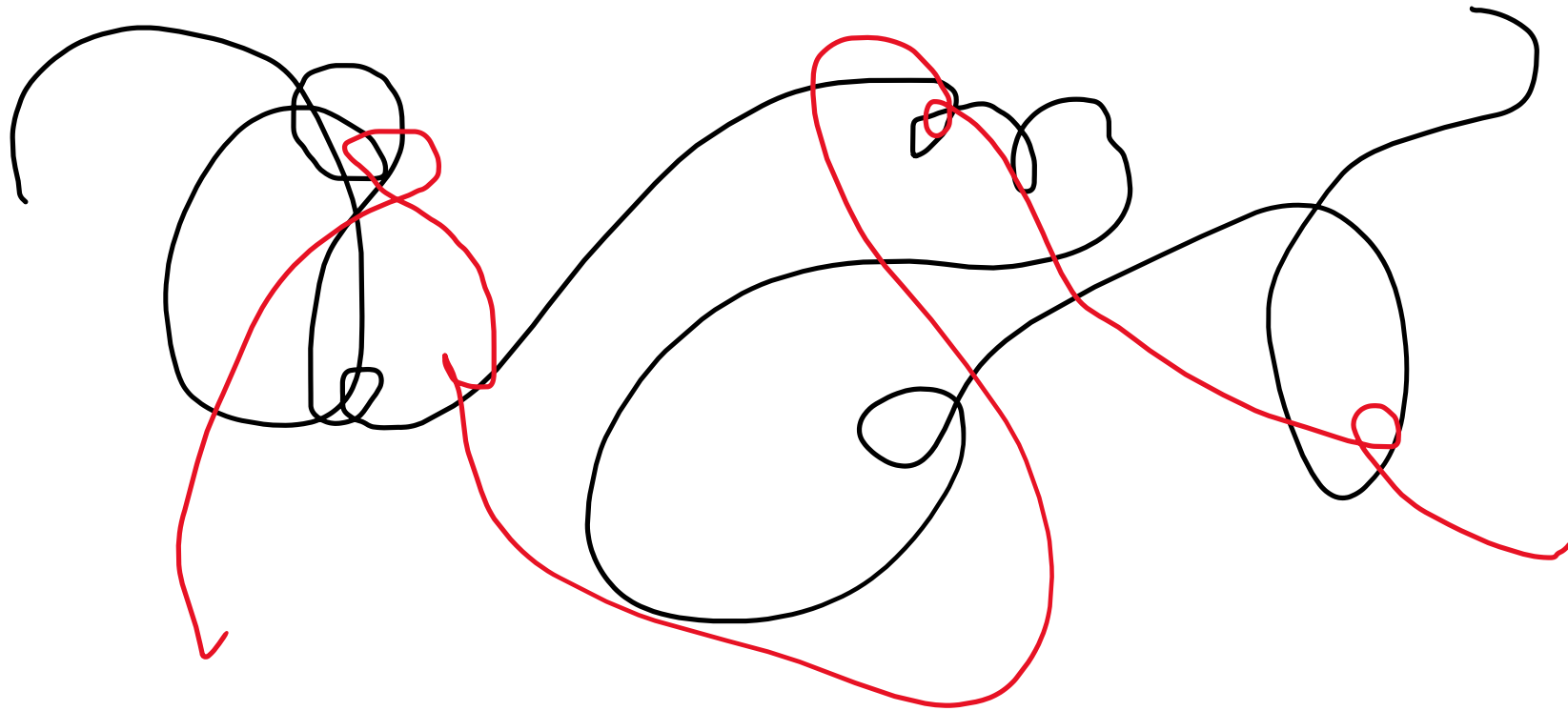
SMÅ JÆGERE LÆRER:

At sætte sig i dyr, floder,
bjerge (naturens) sted

At gå i dialog med naturen

At se sig selv som del af et
sammenrend af relationer,
der tilsammen skaber og
genskaber livet

HVORDAN BLIVER NATUREN EN VEN: LÆRING OM SAMMENHÆNGE

OPSAMLING: FORSKELLIGE NATUROPFATTELSE

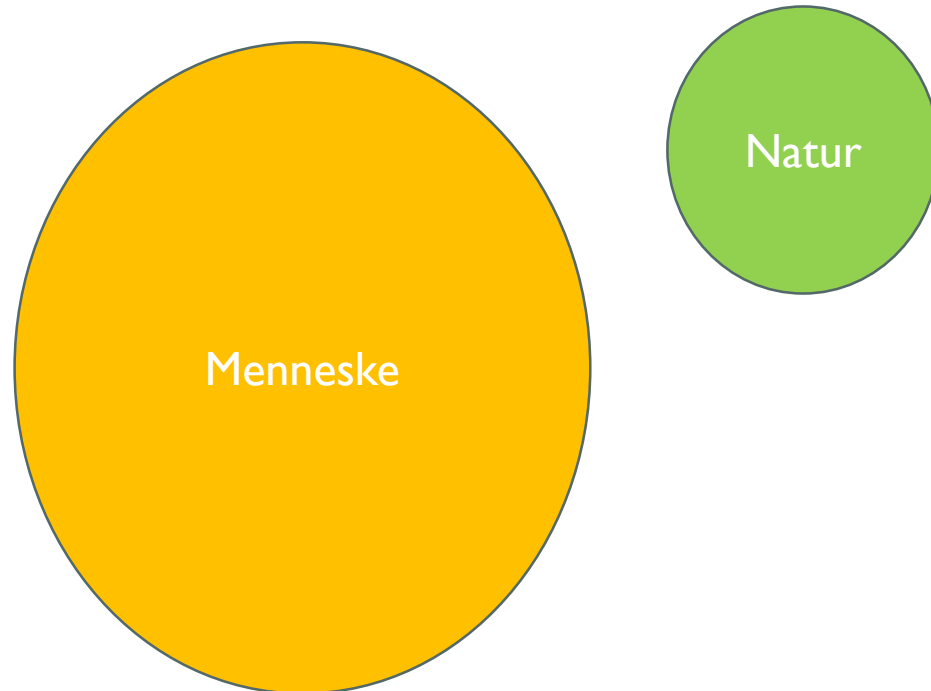
Natursyn	Ekskluderende	Inkluderende
Naturens rolle	Naturen som ressource og objekt for menneskers behov	Naturen som makker og medspiller i fælles projekt
Læringsrelation	Monologisk	Dialogisk
Undervisning	Formidling Analytisk distance	Facilitering Empatisk indlevelse
Værdikontekst	Vækst Kontrol	Balance Forbundethed

OPSAMLING: FORSKELLIGE NATUROPFATTELSE

Ekskluderende natursyn:

Naturen er ressource for menneskers behov

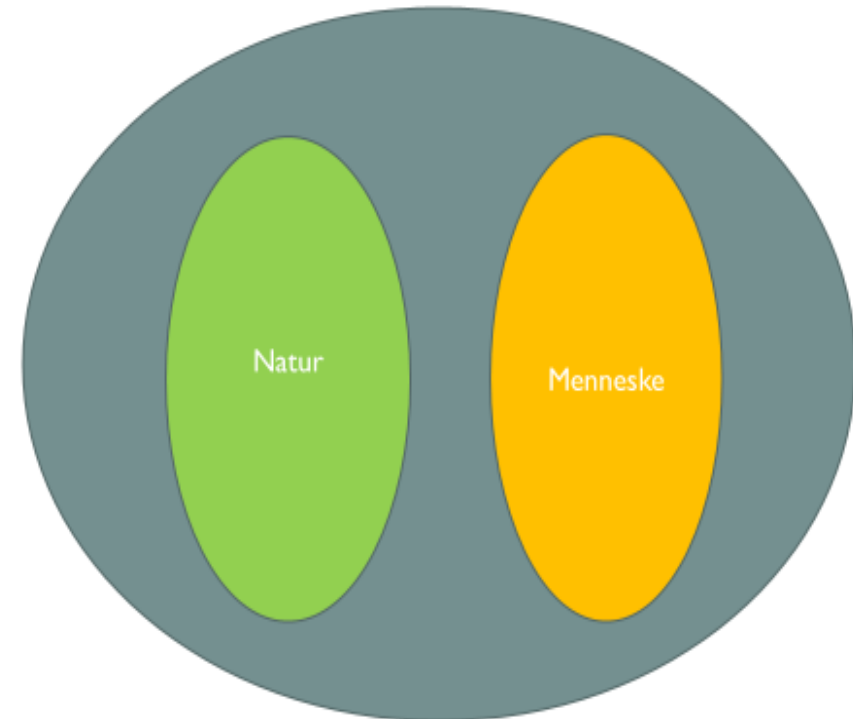
Påvirkning og tilpasning

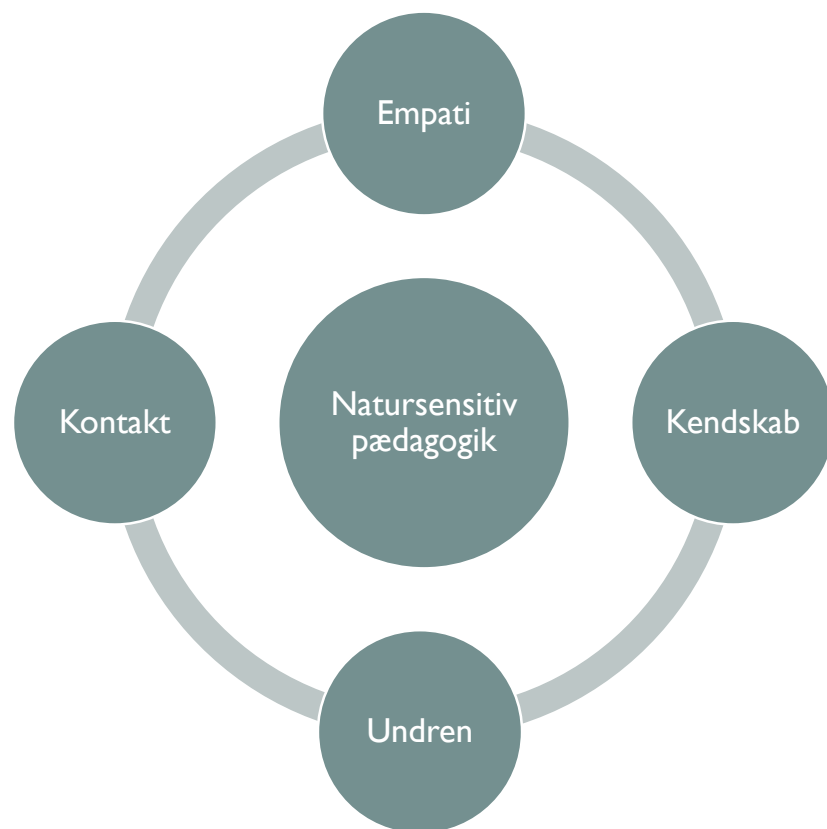
Inkluderende natursyn:

Natur og menneske del af samme verden; Livet

Social interaktion

SPOR: NATURSENSITIV PÆDAGOGIK

HVORDAN KAN NATUREN BLIVE EN VEN – DIMENSIONER I NATURINKLUDE RENDE PÆDAGOGIK

PERSPEKTIVSKIFTE: HVORDAN NATUREN BLIVER EN VEN

- Lad børn opleve naturen som et andet levende væsen – som liv og som et handlende og følende subjekt
- Skabe rammer (arenaer) for at børn kan interagere med naturen som var det en ven (interaktion, sted, kontinuitet)
- Hav nye samtaler, f.eks. om dyrenes liv – hvad har de oplevet, hvor har de været og hvem har de mødt?

KAN SKOLEN LÆRE BØRN NATUREMPATISKE FÆRDIGHEDER?

- Naturinkluderende børn og unge har brug for at lære anderledes empatiske måder at kommunikere og 'samspille' med naturen på
- En naturinkluderende skole giver børn en ramme for at føle glæde og stolthed ved at vise interesse for naturens perspektiv og kunnen
- En naturinkluderende skole styrker naturempati som en ny færdighed ved at have et menneskeligt (humant / natursensitivt) blik på menneske-natur relationen
- Naturinkluderende lærere er nødt til at øve sig i at være lidt usikre og have samtaler i undevisningen, der kan opleves fjollede

TAK FOR I DAG